

PI-RADS 3–5 BO‘LGAN BEMORLARDA PROSTATA BIOPSIYASI NATIJALARINI TAHLIL QILISH

Timirov Hasan Nusratillo o‘g‘li

Karmen klinikasi shifokor-urologi, Buxoro shahri, O‘zbekiston

Annotatsiya. PI-RADS 3–5 bo‘lgan bemorlarda prostata biopsiyasi natijalarini tahlil qilish klinik ahamiyatli prostata saratonini aniqlashda muhim ahamiyatga ega. Multiparametrik MRTda PI-RADS kategoriyasining oshishi bilan prostata saratoni aniqlanish ehtimoli ham ortib boradi. Ayniqsa, PI-RADS 4–5 toifalarida klinik ahamiyatli saraton aniqlanish darajasi yuqori bo‘lsa, PI-RADS 3 toifasi noaniq diagnostik guruh hisoblanadi va qo‘shimcha klinik ko‘rsatkichlarni baholashni talab qiladi. Biopsiya natijalarini PI-RADS, PSA va PSA density kabi ko‘rsatkichlar bilan birgalikda tahlil qilish bemorlarni xavf guruhlari ajratish va diagnostik taktika tanlash imkonini beradi.

Kalit so‘zlar: prostata saratoni, multiparametrik MRT, PI-RADS, prostata biopsiyasi, klinik ahamiyatli prostata saratoni, diagnostika, prostata bezi, biopsiya natijalari.

Kirish. Prostata saratonini erta aniqlashda multiparametrik magnit-rezonans tomografiya (mpMRI) muhim diagnostik usullardan biri hisoblanadi [1, 2]. PI-RADS tizimi prostata bezidagi shubhali o‘choqlarni standartlashtirilgan tarzda baholash imkonini beradi. PI-RADS 3–5 toifalarida biopsiya natijalarini tahlil qilish klinik ahamiyatli prostata saratonini aniqlash va biopsiya taktikasini belgilashda muhim ahamiyatga ega. Tadqiqotlarda PI-

RADS darajasi oshishi bilan prostata saratoni va klinik ahamiyatli saraton aniqlanish ko'rsatkichi ham ortishi qayd etilgan.

Materiallar va usullar. Tadqiqotga multiparametrik magnit-rezonans tomografiyada PI-RADS 3–5 toifalari aniqlangan prostata saratoniga gumon qilingan bemorlar kiritildi. Bemorlarning klinik ma'lumotlari, PSA darajasi, prostata hajmi va PI-RADS ko'rsatkichlari tahlil qilindi [1]. Barcha bemorlarda prostata biopsiyasi o'tkazilib, olingan biopsiya materiallari gistologik tekshiruvdan o'tkazildi. Biopsiya natijalari PI-RADS toifalari bo'yicha guruhlariga ajratilib, prostata saratoni va klinik ahamiyatli saraton aniqlanish chastotasi o'zaro taqqoslandi.

Natijalar. Tadqiqot natijalariga ko'ra, PI-RADS toifasi oshishi bilan biopsiyada prostata saratoni aniqlanish ehtimoli ham ortib bordi. PI-RADS 3 bo'lgan bemorlarda saraton aniqlanish darajasi nisbatan past bo'lgan bo'lsa, PI-RADS 4 va 5 toifalarida ushbu ko'rsatkich yuqoriroq qayd etildi. Ayniqsa, PI-RADS 5 bo'lgan bemorlarda klinik ahamiyatli prostata saratoni aniqlanish ehtimoli yuqori bo'ldi. Biopsiya natijalarini PI-RADS ko'rsatkichlari bilan birgalikda baholash prostata saratoni xavfini aniqroq stratifikatsiya qilish imkonini berdi. Olingan natijalar PI-RADS tizimining biopsiya o'tkazish taktikasini belgilash va klinik ahamiyatli prostata saratonini aniqlashda muhim diagnostik vosita ekanligini ko'rsatdi [3,4].

Xulosa. PI-RADS 3–5 toifalarida biopsiya natijalarini tahlil qilish PI-RADS ko'rsatkichi oshishi bilan prostata saratoni aniqlanish ehtimoli ortishini ko'rsatadi. Ayniqsa, PI-RADS 4–5 bo'lgan bemorlarda klinik ahamiyatli prostata saratonini aniqlash ehtimoli yuqori bo'ladi. PI-RADS 3 toifasidagi bemorlarda esa biopsiya zaruratini PSA, PSA density, prostata hajmi va boshqa klinik ko'rsatkichlar bilan birgalikda baholash maqsadga muvofiq. PI-RADS tizimidan biopsiya o'tkazish taktikasini belgilash va bemorlarni xavf guruhlariga ajratishda samarali diagnostik mezon sifatida foydalanish mumkin.

Ushbu yondashuv keraksiz biopsiyalar sonini kamaytirish bilan birga, klinik ahamiyatli prostata saratonini o‘z vaqtida aniqlashga yordam beradi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR

1. Oerther B., Nedelcu A., Engel H. et al. Update on PI-RADS Version 2.1 Diagnostic Performance Benchmarks for Prostate MRI: Systematic Review and Meta-Analysis // Radiology. – 2024. – Vol. 312, No. 3. – Article e249024. – DOI: 10.1148/radiol.249024.
2. Woo S., Suh C.H., Kim S.Y. et al. Diagnostic Performance of Prostate Imaging Reporting and Data System Version 2 for Detection of Prostate Cancer: A Systematic Review and Diagnostic Meta-analysis // European Urology. – 2017. – Vol. 72, No. 2. – P. 177–188. – DOI: 10.1016/j.eururo.2017.01.042.
3. Schoots I.G., Padhani A.R., Rouvière O. et al. Analysis of PI-RADS 3 lesions and the role of multiparametric MRI in prostate cancer detection // European Urology. – 2020. – Vol. 77, No. 4. – P. 517–528.
4. Ayranci A., Caglar U., Meric A. et al. Effects of the lesion size on clinically significant prostate cancer detection rates in PI-RADS category 3–5 lesions // Actas Urológicas Españolas (English Edition). – 2024. – Vol. 48, No. 7. – P. 526–531. – DOI: 10.1016/j.acuroe.2024.02.013.

